

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ

Εγκύκλιος υπ. αριθμ. 2853:

«25η Μαρτίου 1821 – 25η Μαρτίου 2007. Από την Έλληνική Έπανάσταση στην Ευρωπαϊκή Όλοκλήρωση»

Πρός

Τό Χριστεπώνυμον πλήρωμα

Τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά,

Κατά τήν πορεία τῆς Παγκόσμιας Ἱστορίας υπάρχουν γεγονότα πού σφραγίζουν τήν ζωή καί τήν πορεία τῶν λαῶν, βοηθοῦν στήν ἀφύπνισή τους, συμβάλλουν στήν ὠρίμανσή τους, δίνουν σάρκα καί ὀστά στούς ἱερούς ὄραματισμούς τους.

Στήν πλούσια δική μας Ἑλληνική Ἱστορία ὡς Γένους φιλοτίμου, φιλοπροόδου καί φιλοθέου, πολλά εἶναι τά γεγονότα ἐκεῖνα πού ξεχωρίζουν, ἀλλά μέσα ἀπό αὐτά, μεγάλης σημασίας εἶναι ἡ ἡμέρα ἡ ἱερό καί ἀγία τῆς 25ης Μαρτίου : Μέρα τοῦ Χριστοῦ, μέρα τῆς Παναγίας καί μέρα τοῦ μαρτυρικοῦ ἀλλά καί ὑπερήφανου Ἑλληνισμοῦ ! Ἐνας λαός στοχάζεται ὅτι «θέλει ἀρετήν καί τόλμην ἢ ἐλευθερία», στοχάζεται τίς ἀξίες καί τά ἰδανικά τῶν Πατέρων του, στοχάζεται τήν προσφορά του στήν Ἱστορία, στόν Πολιτισμό, στήν Εὐρώπη κι ἀποφασίζει γιά ἀκόμη ἕνα ἔπος, γιά μιά ἀκόμη μαρτυρία, μέσα ἀπό τό μαρτύριο καί τήν ἐνσυνείδητη αὐτοθυσία.

Αὐτές εἶναι οἱ αἰώνιες ἀρχές τοῦ Εὐαγγελικοῦ μηνύματος, ἀρχές πού ἔχει ἐνστερνισθεῖ καί ἐφαρμόσει ὁ λαός μας, ἀρχές τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ πλέον Πνεύματος, πού ἡ σύγχρονη Ἑλλάδα ἀποφάσισε νά συνεχίσει νά κηρύσσει διαπρυσίως καί μέ τήν ἔνταξή της στή Νέα Εὐρωπαϊκή Οἰκογένεια, πού ἄρχισε τή ζωή της πρὶν ἀκριβῶς 50 χρόνια, στίς **25 Μαρτίου 1957**, στή Ρώμη, τῆ δεύτερη βάση τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Πολιτισμοῦ μετά τήν Ἀθήνα.

25 Μαρτίου 1821. Ἡ ἡμερομηνία αὐτή καταγράφηκε στίς σελίδες τῆς παγκόσμιας ἱστορίας ὡς ἡ ἐπανάσταση πού καθόρισε σέ μεγάλο βαθμό τήν πορεία καί τήν ἐξέλιξη τῆς εὐρωπαϊκῆς ἡπείρου. Μιά ἐπανάσταση πού ἐξήγειρε τόν ἑλληνικό λαό. Δέν εἶναι τυχαία ἡ περιγραφή τοῦ Κολοκοτρώνη ὁ ὁποῖος ἔλεγε: «Πλησίον εἰς τόν Ἱερέα ἦταν ὁ λαϊκός, κατήμενοι εἰς ἕνα σκαμνί, Πατριάρχης καί τσομπάνης,

ναύτης καί γραμματισμένος, ἰατροί, κλεφτοκαπεταναῖοι, προεστοί καί ἔμποροι» (...) [1].

Ὁ Νεοελληνικός Διαφωτισμός μέ τούς ἐκπροσώπους του, ἀρκετοί τῶν ὁποίων ἦσαν Κληρικοί, ὅπως ὁ Ἅγιος Κοσμάς ὁ Αἰτωλός, ὁ Ἄνθιμος Γαζής κ.ἄ., τόνιζαν τόν ἐπαναστατικό ἐνθουσιασμό γιά τήν ἀπόκτηση τῆς ἐθνικῆς ἐλευθερίας. Ὁ Ρήγας Φεραῖος, κήρυκας τῆς φιλίας καί ἀλληλεγγύης τῶν βαλκανικῶν λαῶν, ἐπισήμανε ποικιλοτρόπως τήν ἀλληλεγγύη μεταξύ τῶν λαῶν: «Ὁ Βούλγαρος πρέπει νά κινεῖται ὅταν πάσχει ὁ Ἕλληνας καί τοῦτος πάλιν δι' ἐκεῖνον καί ἀμφοτέρωθεν διὰ τόν Ἀλβανόν καί τόν Βλάχον» [2], ἀλλά καί τῆς ἐλευθερίας τῆς σκέψης καί τῆς πίστης. Ἡ Ἑλληνική Ἐπανάσταση ἔγινε τό κριτήριο μιάς πνευματικῆς περισυλλογῆς πολλῶν διανοουμένων στό ἐξωτερικό, ἕνας προβληματισμός πού ἀναπτύχθηκε μέ θαυμαστό τρόπο στίς περισσότερες πόλεις τοῦ ἐξωτερικοῦ, δημιουργώντας ἕνα πλήθος ἀπό Φιλέλληνες [3].

Ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία, καί μάλιστα ἡ Ἑλλαδική, πρωτοστατεῖ κι αὐτή στούς ἀγῶνες τοῦ ἔθνους, γιατί αὐτό ἀπορρέει ἀπό τήν ὅλη ἀντίληψή της γιά τόν κόσμον καί τόν ἄνθρωπον. Ἡ Ὁρθοδοξία βλέπει τήν ἐλευθερία ὡς τό φυσικό κλίμα ἀνάπτυξης καί πραγμάτωσης τοῦ ἀνθρωπίνου προσώπου καί πραγματικῆς ἐλευθερίας εἶναι ἡ δυνατότητα κοινωνίας τοῦ ἀνθρώπου μέ τό Θεό καί τούς συνανθρώπους του, σέ βαθμό γνησιότητας, πληρότητας καί αὐθεντικότητας [4].

25 Μαρτίου 1957. Ὑπογράφεται ἀπό ἕξι Κράτη (Βέλγιο, Γαλλία, Γερμανία, Ἰταλία, Λουξεμβούργο, Κάτω Χῶρες) στή Ρώμη ἡ πρώτη ἰδρυτική Συνθήκη τῆς Εὐρωπαϊκῆς Οἰκονομικῆς Κοινότητος (Ε.Ο.Κ.). Ἐνας βίαιος πόλεμος ὀδηγεῖ καί πάλι τούς Εὐρωπαίους στή γενναία ἀπόφαση νά σταματήσουν, μέ ὁποιοδήποτε τρόπο, κάθε μορφή βίας. Ἡ διχοτόμη-

ση τῆς Εὐρώπης, σέ Ανατολή καί Δύση, καί οἱ ἐθνικές ἀντιπαλότητες ὀδηγοῦν στήν ἀπόφαση «νά θέσουν τίς βάσεις μιᾶς διαρκοῦς στενότερης ἐνώσεως τῶν εὐρωπαϊκῶν λαῶν» καί νά «ἐδραιώσουν τήν ἀλληλεγγύη...καί εὐημερία σύμφωνα μέ τό Χάρτη τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν»[5].

Ἡ Ε.Ο.Κ. ἄλλαξε πολλές φορές τούς στόχους της τά τελευταία 50 χρόνια. Σίγουρα, ὅμως, ἡ ὑπογραφή τῆς Συνθήκης τῆς Ρώμης στίς **25 Μαρτίου 1957**, ἡ ὁποία δημιούργησε μία νέα εὐρωπαϊκή κοινότητα, ἦταν μία συνειδητή διακήρυξη ἐναντίον τοῦ πολέμου μεταξύ τῶν Χωρῶν, πού ἀπαρτίζουν σήμερα τήν Εὐρωπαϊκή Ἐνωση, καί ἀποτέλεσε ἕνα σημαντικό βήμα γιά τήν ἐνίσχυση τῆς ἐλευθερίας, τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων καί ἰδιαίτερος γιά τό σεβασμό τῆς ἀνθρώπινης ἀξιοπρέπειας. Αὐτό πού ξεκίνησε πρῖν ἀπό 50 χρόνια μέ τά ἕξι Κράτη σήμερα ἔγινε μία κοινότητα 27 Κρατῶν, τά ὁποία μετά ἀπό τίς ἀπάνθρωπες ἐμπειρίες τοῦ πολέμου, σήμερα βρίσκονται ἐνωμένα εἰρηνικά δίδοντας ἕνα παγκόσμιο μήνυμα γιά τίς εὐρωπαϊκές ἀξίες.

25 Μαρτίου 2007. 186 χρόνια μετά τήν Ἑλληνική Ἐπανάσταση καί 50 χρόνια μετά τήν ὑπογραφή τῆς Συνθήκης τῆς Ρώμης, ἡ σημερινή ἐπέτειος ἀποτελεῖ μία ἀκόμη σημαντική εὐκαιρία γιά ὅλους μας νά γιορτάσουμε τά ἐπιτεύγματα τοῦ παρελθόντος καί νά ὀραματισθοῦμε τό μέλλον μας μέσα ἀπό τίς προκλήσεις τοῦ σήμερα.

Ἡ Εὐρωπαϊκή Ἐνωση ἔνωσε εἰρηνικά τήν Εὐρώπη καί τῆς ἔδωσε δύναμη καί ἐλευθερία, προσπόρισε σταθερότητα καί εὐημερία στούς πολίτες της. Ὡστό-

σο, καθώς ἐξελίσσεται μαζί μέ τήν κοινωνία μας, ἡ εὐρωπαϊκή ὁλοκλήρωση δέχεται μηνύματα πού ἐπηρεάζουν ἄμεσα τίς ἀποφάσεις της γιά τό μέλλον τῶν πολιτῶν της. Γιά τόν λόγο αὐτό ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος καί οἱ ἄλλες Ἐκκλησίες τῆς Εὐρώπης, ὅπως καί ὁ κάθε ἀπλός πολίτης, ἔχει καταθέσει ποικιλοτρόπως τίς προτάσεις της καί συνεχίζει νά προβληματίζεται καί σήμερα γιά τό μέλλον τοῦ νέου εὐρωπαϊκοῦ γίνεσθαι.

Μπροστά στόν κίνδυνο τῆς παγκοσμιοποίησης πολλοί πολίτες ἀπογοητεύονται ἀπό τίς πολιτικές ἀποφάσεις, οἱ ὁποῖες ἔχουν ἄμεσες ἐπιπτώσεις στήν ζωή τους. Ἡ ἀνασφάλεια ἔχει κυριεύσει σχεδόν κάθε κοινωνία. Κι ἐδῶ ἐντοπίζεται μία σημαντική σύγκρουση ἀνάμεσα στόν τοπικό καί τόν παγκόσμιο πολιτισμό. Αὐτό ὅμως μᾶς ἐπιτρέπει νά ὑπογραμμίσουμε ὅτι ἡ πρόκληση αὐτή ἀντιμετωπίζεται μόνο μέ τή συνεχῆ ἐνημέρωση τῶν πολιτῶν γιά τίς ἀξίες ἐκεῖνες τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς σκέψευς καί τοῦ ρωμαϊκοῦ δικαίου, μέ θεμελιακό συστατικό τόν Χριστιανισμό, πού διαμόρφωσαν τόν εὐρωπαϊκό πολιτισμό στό σύνολό του.

Μέ τήν εὐκαιρία αὐτῶν τῶν ἐπετείων καλοῦμε τόν κάθε πιστό νά σκεφθεῖ γιά τό μέλλον τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνωσης καί νά συμμετάσχει συνειδητά στόν διάλογο γιά τήν ἐξέυρεση λύσεων γιά τήν κοινωνική συνοχή. Νά στηριχθεῖ πάνω στά αἰώνια ἰδανικά τῆς Ἱστορίας μας, συμβάλλοντας στή δημιουργία μιᾶς κοινωνίας μέ ἀνθρώπινο πρόσωπο, πού θά λειτουργεῖ μέ βάση τίς πανανθρώπινες χριστιανικές ἀρχές καί ἀξίες.

† Ὁ Ἀθηνῶν Χ Ρ Ι Σ Τ Ο Δ Ο Υ Λ Ο Σ, Πρόεδρος

† Ὁ Λαγκαδᾶ Σπυρίδων, † Ὁ Καρυστίας καί Σκύρου Σεραφεῖμ, † Ὁ Σταγῶν καί Μετεώρων Σεραφεῖμ, † Ὁ Φιλίππων, Νεαπόλεως καί Θάσου Προκόπιος, † Ὁ Παροναξίας Ἀμβρόσιος, † Ὁ Περιστερίου Χρυσόστομος, † Ὁ Κεφαλληνίας Σπυρίδων, † Ὁ Ζακύνθου Χρυσόστομος, † Ὁ Ἀλεξανδρουπόλεως Ἀνθίμος, † Ὁ Νεαπόλεως καί Σταυρουπόλεως Βαρνάβας, † Ὁ Δράμας Παῦλος, † Ὁ Σισανίου καί Σιατίστης Παῦλος, Ὁ Ἀρχιγραμματεῦν † Ἀρχιμ. Κύριλλος Μισιακούλης.

Σημειώσεις:

1. Θ. Κολοκοτρώνη, Διήγησις συμβάντων ἑλληνικῆς φυλῆς, ἐκδ. Πάπυρος, Αθήναι, σελ. 29.
2. Τά Δίκαια τοῦ Ἀνθρώπου, ἄρθρο 34.
3. Κ. Σιμόπουλος, Πῶς εἶδαν οἱ ξένοι τήν Ἑλλάδα τοῦ '21, Τόμ. I-V, Αθήναι 1979-1984. Πρβλ. Victor Hugo, Les Orientales.
4. Γ. Μεταλληνός, Ἑλληνισμός Μαχόμενος, ἐκδ. Τήνος, Αθήναι 1995, σελ. 34.
5. Προοίμιο Συνθήκης περί ἰδρύσεως τῆς ΕΟΚ.